SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 90. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 16, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ТРАВНЯ 1989 Ч. 90. РІК XCVI.

ЗВЕРНЕННЯ

в справі державного статусу української мови

Сімдесят років тому, 1-го січня 1919 року, Рада Народних Міністрів УНР ухвалила, що „державною мовою в Українській Народній Республіці вважається українська мова. Через те вона обов'язкова для вжитку в армії, фльоті і всіх урядових та загальних громадських публічноправних установах". Цей закон — це було велике надбання Української Революції доби Директорії, бо досі ні в чотирьох універсалах Української Центральної Ради, ані в конституції УНР згадки про державну мову не було. Не зважаючи на те, що українська мова ширилася в усіх сферах життя республіки, зростав її престиж і визрівали передумови її майбутнього значення.

Мусимо тут ствердити, що статус української мови за революційні роки 1917-20 різко змінився. По майже 200 роках повного державного невживання, українська мова стала мовою законодавства, адміністрації, війська та широкого громадського взаємнення. Правда, не завжди й не всюди однаково її цінували й використовували. Причиною був короткий час існування, як також хиткє становище української держави. Проте й серед таких обставин українська мова в адміністративному житті стала самозрозумілим і загальновживаним фактом.

Під большевиками, під час трьох їхніх окупацій, українська мова була рівноправною, але не панівною, значить одною з двох мов, що їх вживано на Україні. Доба українізації в дечому змінила загальну картину, як також ставлення до української мови. Вона „викликала прихильність і підтримку одних прошарків населення та сторожке вичікування других", бо за словами Миколи Хвильового: українізація — це „результат непереможної волі тридцятимільйонної нації". Але й це зусилля большевики швидко знищили й почалася нова доба систематичних погромів українського народу, його мови й культури, що триває досі.

І так українська мова, що великим зусиллям своїх кращих синів і дочок добилася однакового статусу серед мов загальнолюдської культури й поступу, раптом в Україні стає зайвою й непотрібною. І це відбувається в найбільш освіченому XX сторіччі, в час майже суцільної грамотности й великого поступу людини. Що більше, в Українській Советській Соціялістичній Республіці, любити Україну і її мову стає смертельним гріхом. В країні рівночасно як заразлива чума діє страшна русифікація, що пронизує нашу науку, економіку, проникає в душу людини „на всіх відтинках її діяльности". Це ж Україну, яку проголошено суверенною республікою зводиться до фікції, до такого стану, що „фікцією стає і сам народ". І тут постає питання: „Чи може бути суверенна держава без державної мови?"

(Закінчення на стор. 3)

Відбулися збори Об'єднання Українців у Великій Британії

Лондон (П.С.ІСНО). — У суботу, 1-го квітня ц.р., відбулися в Ноттінгамі 40-ві з черги Загальні збори Об'єднання Українців у Великій Британії. В Загальних зборах ОУуВБ взяли участь делегати від поодиноких відділів об'єднання, члени та запрошені гості.

Голова Головної управи ОУуВБ Антін Ясельський, відкриваючи збори, привітав присутніх делегатів, а особливо приявного на залі гостя з Канади, голову Світової Координаційної Ради ІСНО ред. Павла Дорожинського, який прибув на збори, щоби спільно обговорити діяльність ОУуВБ як члена системи ІСНО. Відтак голова А. Ясельський попросив присутніх вшанувати хвилинною мовчанкою тих членів, що відійшли в останньому році у вічність, а особливо колишнього диригента славного хору „Дніпро" з Олдгаму А. Корольчука.

Опісля А. Ясельський відкрив ділову частину нарад і попросив ред. П. Дорожинського до президіяльного стола. Після відчитання привітів з побажаннями ділових і творчих нарад, які наспіли від ієрархів обох Українських Церков, голови ПУН та різних суспільно-громадських і політичних організацій, установ і окремих осіб, збори вітав ред. Павло Дорожинський від СКР ІСНО, а рівночасно від голови ПУН Миколи Плавюка. Вітаючи збори П.Дорожинський вказав у своєму слові на теперішні події, що проходять в Україні і та одночасно відмітив, що сучасні зміни в СССР ми бачимо дуже часто у зовсім викривленому світлі. Він остерігав перед односторонніми, дуже часто невірними поглядами та оцінками стану, який заіснував зараз в Україні. Зокрема на відтинку національної політики супроти поневолених народів, а передусім українського, Москва не змінила свого наставлення. Нашим завданням, заявив П. Дорожинський, є всеціло підтримувати ініціятиву та боротьбу, яку ведуть в Україні провідні кадри, а в першу чергу Українська Гельсінкська Спілка.

Після вибору комісій верифікаційної, номінаційної та резолюційної приступлено до звітування з діяльности уступаючої управи та інших керівних органів.

(Закінчення на стор. 3)

М. ҐОРБАЧОВ ЗДИВУВАВ ДЖ. БЕЙКЕРА СВОЄЮ ПРОПОЗИЦІЄЮ

Брюссель, Бельгія. — У поворотній дорозі з Москви державний секретар Джеймс Бейкер підтвердив, що Михаїл Горбачов представив йому свій плян зменшення совєтського нуклеарного арсеналу у Західній Европі до кінця ц.р.

На їхній спільній зустрічі в Кремлі М.Горбачов відкрив свої конкретні пляни про зменшення звичайного збройного арсеналу в Европі та закликав Дж. Бейкера, щоби він рекомендував організації Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) негайно почати переговори з Варшавським Пактом про взаємне зменшення нуклеарної зброї близького засягу. Дж. Бейкер не був надто вдоволений з цієї несподіваної для нього пропозиції, а зокрема коли йдеться про негайні переговори обидвох організацій, бо на його думку це було нічим іншим, як косметично-пропагандивним кроком. Горбачов заявив про знищення 500 ракет близького засягу. Як відомо в країнах Варшавського Пакту є понад 10,000 таких ракет, а в країнах НАТО — біля 4,000.

Дорадники Дж.Бейкера заявили кореспондентам, що їхнє здивування також було не менше, коли М. Горбачов найбільше уваги присвятив справі обмеження зброї в Европі, тоді коли американська делегація мала в пляні переговорити з Москвою справи окремих конфліктів у різних частинах світу та проблеми тероризму.

Зупинившись в Брюсселі, де Дж. Бейкер буде звітувати зі своїх відвідин у Москві перед НАТО, він заявив, що радіє пропозиціям М. Горбачова про заплановане зменшення збройного арсеналу совєтами в Европі. „Це добрий крок, але надто маленький".

Військові аналітики західного світу твердять, що це несподіване потягнення М. Горбачова є нічим іншим тільки політичним маневром, щоб поділити альянтів, зокрема підтримати пропозицію Західної Німеччини зменшити число ракет на її території.

М. ҐОРБАЧОВ ВІДВІДУЄ КИТАЙ

Пекін. — У понеділок, 15-го травня, до столиці Китаю приїхав Михаїл Горбачов, щоби в цей спосіб особисто одобрити відновлення приязні між двома найбільшими країнами комуністичного світу.

Заплановані паради на приїзд були зірвані внутрішніми заворушеннями китайської молоді та студентів, що вже понад два тижні демонструють, вимагаючи більших демократичних змін. Не зважаючи на прохання уряду та місцевих властей, студентська молодь не змінила своєї думки щодо демонстрацій та запланованого голодового страйку, саме на площі Тіянаньмен, де мали відбуватися різні церемонії з нагоди приїзду совєтського лідера.

З уваги на це М. Горбачова на летовищі зустрічали президент Китаю Янг Шангкунг та міністер закордонних справ Кіян Кічен. Ця перша китайсько-совєтська зустріч на вершинах від 1959 року потверджує намагання з обох сторін „унормалізувати свої спілкування, котрі впродовж останніх 30-ти років позначалися ідеологічними розходженнями, збройними прикордонними сутичками і ривалізацією на політичному та економічному відтинках.

Впродовж цих чотироденних відвідин М. Горбачов і китайські провідники мали б вести розмови про ці останні неврегульовані залишки суперництва, зокрема справу політичної будучности Камбоджі, де совєтами підтримуваний уряд Гун Сена має клопоти з підтримуваними Китаєм об'єднаними повстанцями, серед яких знаходяться й прихильники ненависного Хмер Руж. Сподіються також політичні аналітики, що М. Горбачов, маючи таку можливість як виступ на телебаченні та промову до вибраних членів китайського комуністичного правління, буде пропагувати свою політику частинного розбудження та економічного пробудження в Азії.

Ці відвідини М. Горбачова співпадають з всіми тими внутрішніми заворушеннями, що їх створили студенти в Китаї та, як твердять політичні аналітики, були цілево так придумані тому, що китайська молодь уважає М. Горбачова за символ політичної полегші, на яку не можуть спромогтися, згідно з твердженнями студентів, їхні старі комуністичні провідники.

В Менор коледжі відбудеться ґрадуація

Дженкантавн, Па. — Вісімдесят сім студентів є кандидатами до ґрадуції ц.р. у Менор джуніор коледжі. Ґрадуаційні церемонії назначено на четвер, 18-го травня, в год. 6:45 вечора тут на кемпусі коледжу в Дженкинтаві.

Диплони достануть студенти трьох відділів студій коледжу: наук галузей здоров'я, загальних і комерційних наук.

Один студент отримає диплом у судовому звітуванні, а один сертифікат з ділянки процесування слів.

Промовцем під час ґрадуації буде Ліз Старр, ведуча програмою 6-го телевізійного каналу „АМ Філядельфія". Л. Старр, давніше Ліз Матт, закінчила Академію св. Василія у Філядельфії. Вона отримала ступінь бакалявра із Темпл університету в ділянці документального фільмування.

В Пармі відзначать роковини першої Літургії

Парма, Огайо. — В неділю, 21-го травня ц.р., український православний собор св. Володимира, відзначатиме тут 70-ліття першої Святої Літургії відправленої живою українською мовою. Ця перша Свята Літургія була відправлена в соборі св. Миколая (збудований гетьманом Мазепою) в Києві 9-го травня, 1919 року. Композитором музики до Літургії та диригентом хору був Микола Леонтович.

Очолить Святу Літургію в год. 9-ій вранці Владика Антоній із Осередку у Бавнд Бруку, Н.Дж. Візьме участь у Службі повний причет собору, протопресвітер Степан Ганкевич, декан, о. Іван Наконечний, настоятель, і о. протоієрей Михайлом Михайлюк. Співатиме хор під мистецьким керівництвом Олега Махлая. Співи на Літургії включатимуть твори М. Леонтовича.

Конференція в Чикаго заторкне актуальні справи

Чикаго. — Українське Академічне і Професійне Товариство ім. Міхновського (УАПТіМ) організує свою четверту з черги річну конференцію, присвячену актуальним питанням української проблематики. Цьогорічна конференція відбудеться тут в суботу, 20-го травня. Наради конференції проходитимуть від год. 9-ої ранку до 6-ої вечора в Домі Організацій Українського Визвольного Фронту.

На програму складаються такі теми: „Українсько-жидівські відносини" — дискутанти: д-р Ольга Рибаків (Вілмінгтон Ден.), д-р Аскольд Лозинський (Ню Йорк) і д-р Юліян Куляс (Чикаго, Ілл.).

„Українська молодь сьогодні і завтра", дискутанти: проф. Андрій Чировський (Палатайн, Ілл.), мгр Роня Лозинська (Ню Йорк) і мгр Мирон Василик (Вашінгтон).

„Україна під час політичного напружку гласности й перебудови в Совєтському Союзі", дискутанти: проф. Микола Богатюк (Сиракюзи), д-р Володимир Болюбаш (Торонто), мгр Юрій Нестерчук (Вашінгтон) і проф. Дмитро Штогрин (Шампейн, Ілл.).

Окремою точкою у програмі конференції буде відзначення праці д-ра Юліяна Куляса для української справи в загальному й розвитку діяльности товариства зокрема.

Наради конференції відкриті для ширших кіл громади.

Ентузіясти музики при праці

В редакції „Свободи" (сидять, зліва): М. Волянська, Сестра Марія Розмаринович, ЧСВВ; (стоять, зліва): О. Харук і проф. Т. Богданська.

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Ентузіястів музики у нас, на щастя, доволі багато, але як знаходимо серед них таких, що із молодшого покоління, — то це особливо радує та наповнює нас оптимізмом.

Вже кілька хвилин розмови із нашими гостями вказує нам на те, що саме вони є представниками того покоління, яке поставило собі за завдання ширити українську музику та захоплювати нею своє довкілля.

Марія Мандзій-Волянська і Оксана Харук відвідують редакцію „Свободи" в супроводі проф. Таїси Богданської, яка, як завжди, „патронує" молодим силам і залюбки організує музичні імпрези в Нюарку, де і вчить музики в Українському Музичному Інституті. Вона відразу застерігається, що вона не одна, а робить це із своїми двома товаришками по музичному званні та зацікавленні — проф. Дарією Каранович і Галею Клим. Усі три піяністки навчають в УМІ, в якому проф. Д. Каранович є головою; усі три є членками 28-го Відділу Союзу Українок і усі три саме з рамени цих двох організацій дбають про те, щоб відбувалися концерти та інші мистецькі імпрези у їхньому „прибраному" рідному місті, в Нюарку-Ірвінгтоні.

Тим разом на порядку нова й цікава імпреза, що відбудеться у вівторок, 23-го травня, о год. 7:30 вечора, у великій залі Народного Дому в Ірвінгтоні. Саме по цьому концерті учасники матимуть приємність слухати співу двох молодих сопраністок, а це М. Волянської і О. Харук, які ще й співають не на добру ціль — школу св. Івана Хрестителя в Нюарку.

По тих вступних вияснення проф. Т.Богданської, у нас насувається відразу питання, чому концерт визначено на вівторок і як це так, що дуети співають дві сопраністки, бо це не трапляється часто.

Дістаємо вияснення, що концерт буде в „будний день", бо на імпрези вже не стає субіт та неділь, а, як відомо, американські музичні імпрези постійно відбуваються у звичайні вечори тижня і тенише, „вікенди". Треба, отже, українську публику на цей шлях повернути.

Дві молоді співачки з усмішком відповіли нам, що

(Закінчення на стор. 4)

КОНЦЕРТ О. СЛОБОДЯНИКА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Український Освітньо-Культурний Центр і Український Музичний Інститут влаштовують концерт Олександра Слободяника, в неділю, 21-го травня, о год. 5-ій по полудні в приміщеннях УКОЦентру. Квитки вступу по 10 дол., а для студентів по 5 дол. Додаткові інформації можна отримати, телефонуючи на число: (212) 663-1166.

У СВІТІ

НА ПОЧАТКУ МИНУЛОГО ТИЖНЯ кабульський режим організував поїздку 13-ох західних журналістів в обложене партизанами місто Джалялябад на сході країни. Більшість кореспондентів вважають, що урядові війська досить міцно контролюють місто і муджагедінам в найближчий час не вдасться його захопити. Судячи з офіційних повідомлень, урядовим частинам вдалося відтіснити партизанів на віддаль 25 кілометрів на двох напрямах. Командування муджагедінів категорично заперечило це повідомлення з Кабулю, заявивши, що кільце блокади не розірване. Міністер оборони переходового уряду Мохаммед Мохаммаді заявив у Пакистані: „Все це брехня і нічим не обґрунтована пропаганда. Облога Джалялябаду продовжується. Місто Самаргель, яке контролює рух на дорозі Джалялябад — Торкгам, і далі в наших руках".

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР МАДЯРЩИНИ Мільош Немец оголосив про звільнення шістьох членів кабінету і заміну їх „більш молодими, ініціятивними і кваліфікованими товаришами". Попередніх постів позбулися міністри закордонних справ, фінансів, промисловости, сільського господарства, культури, а також голова державного планування в ранзі міністерства. Як повідомила будапештська газета „Мадяр Гірлап", усунення міністрів означає „кінець ери Яноша Кадара". Середній вік нового міністра тепер становить 48 років, що на дев'ять років менше, ніж у членів кабінету Я. Кадара.

ПІСЛЯ ДОВГОЛІТНЬОЇ мовчанки „проснувся" один з вулканів на острові Ітуруп з Курільської групи островів. Вулкан, який носить ім'я „Іван Грозний", викидає обмежену кількість лави, однак місцеві власті підготовили програму евакуації населення. Острів Ітуруп — один з Курільських островів, на які претендує Японія.

У СЕРЕДУ, 3-ГО ТРАВНЯ, член комітету „Вибори-89" Алмазов з Харкова вийшов на вулицю з транспарантом „Голосуйте за Коротича". Алмазов без затримання працівниками міліції і за організацію несанкціонованого мітингу покараний гривнею 100 карбованців.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ У ПІВДЕННІЙ околиці Сайди в Ливані група невідомих озброєних людей захопила трьох західних німців — співробітників міжнародної гуманітарної організації Асме Гуманітас, Генріха Штрібіга, Петру Шніцлер і Маркуса Квінта. Наступного дня викрадачі звільнили Штрібіга і Шніцлера, передавши через них, що стратять Квінта, якщо палестинського терориста Алі Гамаді, який перебуває тепер під судом у Франкфурті, засудять більш як на п'ять років. А. Гамаді обвинувачують у привозі на територію Західної Німеччини вибухівки, в захопленні американського літака і вбивстві американського громадянина Роберта Стетема.

ЛІДЕРИ КИТАЙСЬКИХ студентських груп, які провели за останні два тижні серію демонстрацій з вимогою соціяльної лібералізації, оголосили, що вислали запрошення Михаїлові Горбачову виступити перед ними і поділитися досвідом проведення політичних реформ. „Ми не виключаємо проведення демонстрацій у підтримку реформ, що проводяться у Совєтському Союзі" — сказав агентству Ассошейтед Пресс один зі студентських активістів. Совєтський генсек прибув у Пекін в понеділок, 15-го травня. Це перша за 30 років візита совєтського керівника в Китайську Народну Республіку. Китайські студенти хочуть, щоб Горбачов виступив у Пекінському університеті — найбільш престижевому вищому навчальному закладі столиці і країни.

УРЯД ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ прийняв рішення тимчасово припинити будівництво всіх нових об'єктів, крім житлових будинків і споруд, призначених для охорони довкілля. Цей захід, який буде в силі від 15-го травня до 31-го грудня дасть урядові необхідний перепочинок і дозволить зекономити приблизно 25 більйонів крон (коло 2.5 біл. дол.). У Чехо-Словаччині дуже часто нові об'єкти починають будувати навіть тоді, коли для цього нема ні робочої сили, ні будівельних матеріялів, ні фінансових засобів. Урядові джерела не подають, скільки проєктів буде заморожено у зв'язку з цим рішенням властей. „Щодо робітників, то адміністрація змушена буде підшукати їм іншу працю, якщо вона хоче продовжити їм платити, — зауважив речник чехо-словацького уряду Мірослав Павел. — На незавершених об'єктах повно праці".

Капеля концертує

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Капеля бандуристів ім. Тараса Шевченка під диригентурою Володимира Колесника відбуде ряд концертів присвячених 175-літтю з дня народження Тараса Шевченка і перенесення домовини поета з Петербургу до Канева. Програма концертів включає композиції та обробки Гната Хоткевича на тексти поета, які ще ніколи не виконувалися.

Концерти відбудуться в таких місцевостях: Віндзор — Дітройт у неділю, 21-го травня ц.р., о год. 3-ій по полудні в Клірі авдиторії, 201 Ріверсайд драйв Вест, Клівленд — у суботу, 27-го травня о год. 7:30 вечора в авдиторії Суґайоґа каледжу, 1100 Вест Плезент Велей в Пармі, Торонто — неділя, 28-го травня ц.р., о год. 4-ій по полудні у Метро Конвеншен Центрі, 255 Фронт вул. Вест, і в Чикаго — у неділю, 11-го червня ц.р., о год. 3-ій по полудні в авдиторії технічної середньої школи Лейн, Вестерн і Еддісон вулиць.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша сповільнює продукцію деяких головних частин до протиракетного оборонного пляну, що його створив, ще попередній президент Роналд Реґен. Новий директор цього проєкту генерал-поручник Джордж Монаген заявив, що це сповільнення було одобрено для того, **щоби мати змогу, як слід** розглянути нові пропозиції, що могли б внести радикальні зміни в цілому задумі. Характеризуючи нові пропозиції як „більш консервативні", він вперше подав ясний образ в який спосіб Уряд хоче поступати з продукцією ракет, ціллю яких буде зістрілювати ворожі атакуючі ракети в просторі за допомогою сателітів. Замість угрупувань великих сателітів, що є спроможні випускати по 10 ракет кожний як це було оригінально заплянoвано за президента Реґена, тепер розглядається можливості запускати в орбіту тисячі індивідуальних ракет.

СЕРЕД КЛОПОТІВ які останніми місяцями переслідують спікера Палати Репрезентантів Джіма Райта, пов'язаних зі закидами його невідповідної поведінки, йому прийшлося перенести, ще одне під цю пору для нього дуже непотрібне розчарування. Йдеться тут про резиґнацію, котру він був змушений прийняти, щоби ще більше не пошкодити своїй політичній кар'єрі, його головного політичного і законодавчого дорадника Джана Мека, якого кримінальна минувщина спричинила неабияку бурю. Виявляється, що тому 16 років Джан Мек був засуджений на 27-місячне ув'язнення за те, що напав на жінку, сильно поранив її, розбиваючи молотком голову. Чільні демократи в Конґресі дуже занепокоєні цією останньою аферою у вже й так захитаному престижі Дж. Райта.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що деякі чиновники турбувалися коштовними і технічними можливостями переведення в запропонованої **Державним департаментом** і Агенцією охорони довкілля конференції в справі гльобального перегріття, Білий Дім уповноважив американських делегатів в Женеві розпочати її підготову. Нові інструкції Білого Дому вислав телеграмою Джан Сунну, шеф персоналу, щоби розпочати підготову відбуття в ЗСА цієї осені нарад про занечищення атмосфери земної кулі та гльобальне перегріття з метою встановлення міжнародного договору в цій справі. В Женеві якраз тепер відбувається в цій справі конференція Організації Об'єднаних Націй.

УЧАСНИКИ ПЕРЕГОВОРІВ Палати Репрезентантів і Сенату у справах бюджету дійшли до згоди схвалюючи 1.17 трильйоновий Федеральний бюджет на 1990 фіскальний рік. Голова бюджетової комісії Палати Репрезентантів Леон Панетта, демократ з Каліфорнії, заявив, „немає сумніву, що Сенат і Палата Репрезентантів погодяться на запропонований бюджет", хоч покривається зі заходом у справі дефіциту, бо передбачує дефіцит тільки на 99.7 біл. дол.

ЧІЛЬНІ ОФІЦІЙНІ ЧИНОВНИКИ Капітолю заявили, що ні Білий Дім, ні Департамент справедливости не буде розпочинати жадного слідства про спікера Палати Репрезентантів Джіма Райта поки Комісія етики в Палаті Репрезентантів не закінчить своєї праці в справі його неетичної поведінки, чи радше використання свого посту в неетичних фінансових махінаціях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00, на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно. За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N J 07303

Крадіж голосів рідного народу

У минулу неділю, 7-го травня 1989 року, відбулися у Панамі вибори нового тамошнього президента і різних інших державних достойників. Панама — невеличка еспаномовна країна у Центральній Америці, відома у міжнародному світі найбільше завдяки збудованому у 1903 році американськими техніками і грішми Панамського каналу, що сполучив Антлантійський океан з Тихим океаном. Це було за урядування Теодора Рузвелта. У тому самому році Панама проголосила свою державну незалежність, відірвавшись від сусідньої Колюмбії.

У добі ракет на кожну віддаль і бомбардувальників із кожної висоти Панамський канал втратив свою давню велику стратегічну вартість. Тому теж Сенат ратифікував підписаний у 1978 році колишнім президентом Картером договір, за яким Америка відкличе своє військо з зони Панамського каналу у 1999 році і передасть його під адміністрацію Панами із застереженням, що ввесь цей обшир має бути політично невтральним.

У лютому минулого року панамський президент Дельваль звільнив шефа штабу тамошнього війська генерала Мануеля Антонія Норієґу. Але Норієґа перевів військовий переворот і захопив диктаторську владу. Щоб роздобути ґроші — він зайнявся пачкуванням до ЗСА масових транспортів наркотиків. Американська федеральна лава присяжних поставила Норієґу у стан обвинувачення, факт без прецеденту, бо між ЗСА і Панамою існують дипломатичні взаємини. За урядування президента Роналда Реґена запропоновано Норієзі, що той факт обвинувачення відкличуть, якщо він переїде з Панами кудись інде. Він це відкинув.

На згадані вище вибори президент Буш вислав 18-членну делеґацію обсерваторів. Окремо поїхав туди колишній президент Джиммі Картер Джерал Форд. Всі одностайно ствердили, що Норієґа, який сам не кандидував, але виставив листу своїх прибічників, грубо й безцеремонно пофальшував вибори. Його вояки стояли у виборчих домівках, до яких не допустили нікого з американських обсерваторів. Вояки голосували кількакратно. Голосування відбулося картками, що їх після закриття виборчих домівок зараз же спалили.

Президент Джордж Буш 11-го травня ц. р. заявив, що він висліду оцих пофальшованих виборів не визнає, а щоб зберегти життя американських урядовців і їхніх родин у Панамі, якщоб там зачались розрухи і напади на них, вислав туди 2,000 американських вояків. Норієґа скомпромітований, його дні пораховані.

Н. Осока

ЯКІ ПРАВА ОТРИМАЮТЬ РЕСПУБЛІКИ ВІД МОСКВИ?

Газета „Радянська Україна" з 15-го березня ц. р. опублікувала проєкт Загальних принципів перебудови в економіці та часткове поширення прав республік на самоврядування і самофінансування.

Оскільки республіки позбавлені всіх прав щодо господарювання на своїх територіях, бо 95 відсотків промислових підприємств цілком підпорядковані Москві, то само собою зрозуміло, що в них зникла відповідальність за кінцевий результат господарювання. Адже, як не працюй, а умови життя не поліпшуються ні в окремих людей, ні в республіці.

Щоб якось підвищити продуктивність праці й розвиток економіки совєтські лідери змушені розширити права республік. Якщо ці пропозиції будуть реалізовані, то питома вага продукції промислових підприємств, які перейдуть у повне розпорядження України, збільшиться з п'яти відсотків до 42-ох.

У республіках Закавказзя — з шести-десяти відсотків до 50-71, в Білорусії з 7-ми до 49 відсотків, у Прибалтиці з семи-дев'яти до 57-72 відсотків, в Середній Азії й Казахстані — з 7-10-ти до 50-73 відсотків і в Молдавії з 8 до 75-ти відсотків.

Як бачимо, Україна отримує й надалі отримуватиме найменший відсоток серед інших республік. На думку перебудовників, ці заходи мають зміцнити фінансову базу і бюджет республік і водночас зберегти єдність бюджетної системи Совєтського Союзу, бо „коли стануть сильнішими республіки, то буде сильним і центр, який опирається на них".

Щоб оздоровити бюджетне становище країни, автори проєкту пропонують запровадити „чітке розмежування, як доходів, що надходять у бюджети республік і союзний бюджет, так і видатків державного бюджету СРСР".

Підприємства, які підпорядковані Москві, але розташовані на території тієї чи іншої республіки, також будуть відраховувати невеличку частку доходів у бюджети республік, на території яких вони розташовані. А в союзний бюджет будуть, як і раніше, відраховувати більшість прибутків „всіх підприємств республіканського господарства і промислових підприємств місцевого господарства, розглядаючи ці платежі, як форму реалізації загальнонародного характеру державної власности". Республіки не будуть отримувати нічого з загальнодержавного бюджету. Все це має гарантувати „республікам невтручання союзних органів у бюджетний процес" й також підвищити відповідальність республік" за зміцнення фінансової системи країни".

Особливу увагу в проєкті загальних принципів перебудови економіки приділено зовнішньо-економічним зв'язкам. Про це сказано так:

„Виходячи з необхідності зміцнення інтернаціональних зв'язків з державами соціялістичної співдружності, розширення ділових взаємовигідних контактів з капіталістичними країнами і країнами, які розвиваються, територіяльні органи управління покликані забезпечувати практичне використання переваг міжнародного поділу праці, досягнень світової науки і техніки для прискорення соціяльно-економічного розвитку кожної союзної республіки і СССР у цілому. Важливим напрямом їх діяльности повинні стати розвиток і поглиблення зовнішньо-економічних зв'язків республік, нарощування експортного потенціялу підвідомчого господарства, максимальна реалізація місцевих можливостей заробляння валюти.

Союзні республіки в межах компетенції, встановленої законодавством СССР, самостійно розв'язують на основі принципу валютної самоокупності всі питання зовнішньо-економічної діяльности. До їх відання належить: створення республіканських і реґіональних зовнішньо-торговельних організацій і фірм, зокрема, для сприяння підприємствам у реалізації їх прав по продажу продукції за рубежем;

сприяння розвиткові прямих зв'язків, створенню спільних з зарубіжними партнерами підприємств, об'єднань, наукових центрів та інших організацій сфери економічного і науково-технічного співробітництва, як на території республіки, так і за рубежем:

- розвиток прикордонної і прибережної торгівлі.

Розвиток іноземного туризму, його матеріяльно-технічної бази, укладення угод з зарубіжними фірмами і союзними органами по туризму про співробітництво в цій галузі:

проведення на комерційній основі міжнародних виставок, ярмарків, синпозіюмів, культурних, спортивних та інших заходів, а також реклямної діяльности.

Союзні республіки утворюють валютний фонд республіки і самостійно розв'язують питання його використання. Розрахунки з зарубіжними партнерами здійснюються за рахунок цього фонду. Союзні органи не несуть відповідальности за зобов'язання республік.

Валютний фонд респуб-

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Курдидик

ВАЖЛИВІСТЬ ЖІНОК В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ

З хвилиною, коли в 1973 році знесено в ЗСА примусову призовну службу й уведено добровільну армію, жінки від самого початку почали мати радикальний вплив на військові збройні сили. Але напочатку в тому часі їхнє відсоткове відношення до цілости військових сил, було 1.9 відс., тобто навіть не повних два відсотки.

Однак, тепер жінки-вояки становлять уже повних 10 відс., або, уточнюючи, всіх їх разом є 220,000 і вони розділені під сучасну пору по всіх родах зброї. „Ми сьогодні не можемо поважитися розпочинати ніяку війну — без жінок", — заявив генерал Колін Павелл, колишній голова Ради Крайової Безпеки ЗСА.

Розцінюючи відсотково, то ця сучасна зміна в американських збройних силах є, неначебто милевим стовпом та постійною інтеґрацією жінок у дотогочасній і непорушній та ультимативній ієрархії чоловічого бастіону". Бо, коли сьогодні розцінювати навіть із числової поємности, то жінки мають уже тепер радикальний вплив на формування та уклад мілітарної сили ЗСА.

В армії береться під увагу створення зовсім нових бриґад, що в них будуть окремі т. зв. допоміжні жіночі батальйони, які виконуватимуть повноцільні всі військові функції — за виімком, рискування у передових фронтових лініях цих сучасних батальйонів. У цьому нещодавному творенні цих нових бриґад, Пентаґон започаткував і намагається увести якнайбільш сприятливі умовини в такому розумінні, щоб воякам жіночої статті відвести належне місце в усіх військових призначеннях.

Основуючися на допорученнях окремого військового призначення, секретар Департаменту Оборони Френк Карлуччі передав своєму наступникові Д. Чейнові, щоб він закінчив переводити цілу серію військових реформ і таким чином дав спроможність у першу черґу 5,000 новозголошеним воякам-жінкам, розпочати нову кар'єру в армії, фльоті, летунстві і морській піхоті.

Заступник секретаря Департаменту оборони В. Армор заявив:

„Для жінок-вояків будуть відкриті всі військові пости за виімком тих, що находяться в суто фронтово-лінійних бойових діях"...

Коли розглянути і проаналізувати повищі застереження, то ці реформи будуть такі:) Командування Летунських сил даватиме змогу жінкам вишколюватися на високополетних розвідчих літаках типів СР-71, „Блейк бирд", ТР-1 і У-2.

2) Корпус морської піхоти намагатиметься включити жінок у всі види охоронної служби, а зокрема для охорони амбасад ЗСА за кордоном, як і теж охорони військових баз.

3) У фльоті буде дозволено вишколюватися жінкам у розвідчих літаках типу ЕПЗ-3, а теж жінок приділюватимуть до допоміжних кораблів, які перевозитимуть амуніцію, нафтоналивних транспортивних танкерів і до всіх інших морських бойових одиниць фльоти. Ці новостворені місця у фльоті, передбачають включити понад 10,000 жінок.

Кожна із повище згаданих родів зброї заключатиме на основі окремих дуже суворих реґуляцій, при розподілюванні і призначуванні жінок-вояків тільки на такі пости, щоб вони не гинули безпосередньо у фронтових діях, акціях і зударах та не мали змоги попасти у ворожий полон.

При тому всьому є, однак, ціла низка „нелогічних суперечностей та протидій" і військові знавці перестерігають, щоб новопризначені жінки-вояки не потерпіли із-за цих евентуальних, покищо тільки „теоретичних заплутань". Всі вони, постали щойно після Другої світової війни і їх слід відвести на рахунок сучасної модернізації зброї і велетенських технологічних досягнень. Ось для прикладу: жінки не можуть бути пільотами в бойових джетових літаках, бо це є поважною загрозою для їхнього життя. Але жінки пільоти у ранзі сотників можуть бути пілотами у бензиново-наливних танкерах К-С, 135, які наповнюють бойові джети, під час їхніх бойових акцій.

Жінкам у фльоті не дозволяють бути в залогах крейсерів, авіопричальних транспортерах і авіоносцях, але з другого боку — їм дозволено обслугувати допоміжні кораблі, які перевозять амуніцію, пальне і бензину.

Л. С. Корб, спец Пентаґону, член Брукінґського Інституту у мілітарних експертизах каже: „Ми ставимо себе із цими найновішими розподілами жінок у дуже суперечливе становище. Досвід показує, що жінки із їхнім хистом до прецизности, вирізнюються у порівнянні до чоловіків, в обслуговуванні радарових систем, комп'юторних переносних сполуках і комунікаційних та інформативних системах.". „Але, — водночас продовжує, Корб, — упарі із тим, що вони, жінки, не мають призначень до вищих командних постів, їм важче добитися до підвищення у ранґах. Приклади: пересічно чоловіки мають 16 відс. старшинські ранґи підпоручників і поручників, під час коли жінки, мають заледве 11 відс. Виявляється те, що жінок з ранґами полковників є заледве 1 відс., тоді коли чоловіки мають 5-6 відс. Просто — жінкам не відводиться таких військових приділів та призначень, що є критичними для компетиції таких промоцій і підвищувань".

І тому Пентаґонові доведеться витрачувати ще вельми багато часу на те, щоб розв'язати цю нерівномірну дилему серед сучасного вояцького добровільного набору до американської армії.

Микола Щербак

Біль

Цієї провесни минає сім років, як відійшла у вічність українська письменниця Дарія Ярославська. Болючий відхід, болюча дата..

Але якось так сталося, що впродовж цих років наша літературна критика не сказала про письменницю своє слово ні в першу річницю, ні в п'яту (круглу), ні тепер. Та це є притаманно нам: при житті письменників не цінимо, помруть — плачемо, а проходять роки — забуваємо...

Роздумуючи над цим і згадуючи письменницю, з якою ми були добрі знайомі, я пригадав свій вірш присвячений їй і прочитаний на її авторському вечорі, організованому 28-им Відділом Союзу Українок Америки в Нюарку 11-го січня 1970 року. В цьому вірші я намагався стисло змалювати життєву і творчу біографію письменниці, пов'язану з її творами. А оскільки вірш після того ніде не друкований, то нехай хоч у цю сьому провесну її відходу стане пам'яткою-згадкою нашої талановитої письменниці, яка залишила для української літератури вагомий літературний доробок — свої повісті й романи!

Для глибшого розуміння тексту вірша „Біль" слід звернути увагу на такі вияснення-примітки: „Полин під ногами" (повість, головний персонаж — Анночка), „В обіймах Мельпомени", „Поміж берегами", „Повінь", „Її Ню Йорк" (головний персонаж повісти — Христина) — твори Дарії Ярославської; Волинь, Київ, Дін і Поділля — місця, де перебувала в дитинстві та в молодих роках письменниця, Ірина Вільде — письменниця в Україні.

Так гостро пахнув під ногами
Сухий і згіркнулий полин,
А доля поміж берегами
Зняла вітрила на Волинь.

Зняла і попливла у Київ,
Мов набираючи розгін,
І рвійно вільгістю повіяв
Димчастий і далекий Дін.

А потім подихи Поділля —
Життя зринало, наче спів!
Та стрімко кидало свавілля
Його між сірих берегів...

Приходила Анночка з наляканими очима...
Хотілося схопити хвилю за гребінь — світе мій!
Але зловісна тінь набрякала поза плечима
І реготав буревій...

Життя ставало грою, і гра ставала життям
Не тільки „В обіймах Мельпомени"...
Прислуховуйся, серце, прислуховуйся і все затям,
Але не будь студене...

Ударила висока „Повінь",
І серце в крутіжі доріг,
У світі, що кипінням повен,
Спіткнулось об чужий поріг.

Спіткнулось хитко у Христини
І з болю, мов запікся зойк...
Як їй, пташинці з України,
Перелетіть „Її Нью-Йорк",
Цей розкуйовджений Нью-Йорк?!..

...А десь Анночка з наляканими очима,
Що її колись любила Ірина Вільде...
Як його носити камінь поза плечима
І заховати — сповити щемливий біль де?!..

Ні, не сповити, не сховати
Його, як крик душі, цей біль,
Коли в Карпатах плаче Мати
І доля серед чорних піль...

Полин, полин попід ногами,
І біль, розлитий полинем...
Життя пливе між берегами,
Горить і словом, і вогнем!

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Б. Соколик

Композиторка Л. Дичко

В березні нас відвідала в Торонто композиторка з Києва, Леся, Дичко. Вона брала участь в українській хоровій конференції в Едмонтоні і по закінченні конференції накоротко вступила до Торонто.

На своїм вечорі в шкільній залі при церкві св. Миколая вона мала доповідь про сучасних композиторів України. Доповідь ілюструвала уривками музичних творів. Головно концентрувалася на композиторах Києва та тих, що, за її словами, тяжіють до хорової музики. Себто, — які черпають ідеї з народної творчости і творять сучасні хорові твори. Згадувала Володимира Шумейка, Станковича, Володимира Зубицького, Олександра Яковчука, Юрія Іщенка, Левка Коло-

(Закінчення на стор. 4)

Юліян Мовчан

БЕЗСМЕРТНИЙ ДОКУМЕНТ ЕПОХИ

І.

Григорій Костюк „Зустрічі і прощання", спогади, книга перша. Канадський Інститут Українських Студій. Едмонтон, 1987, ст. 743.

У своїх „Вступних роздумах" автор цієї капітальної книги спогадів пише: „Роля автора спогадів — це роля скромного, чесного свідка і коментатора подій. Головне в спогадах — це люди і події пережитої доби".

З таким визначенням ролі того, хто пише спогади, напевно кожен погодиться. Перечитавши цю 743-сторінкову книгу, так само напевно кожен погодиться, що її автор Григорій Костюк — загальновідомий наш літературознавець літературний критик, редактор і громадсько-суспільний діяч, цілком і повністю впорався із своїм шляхетним завданням.

Хоч, як бачимо, книга величенька, проте вона є лише першою частиною задуманих автором спогадів. Точніше, ця частина охоплює період від раннього дитинства автора до початку німецько-совєтської війни 22-го червня 1941 року. Хоч будучи за освітою (а він також здобув докторат з філологічних наук) та фахом літературознавцем, Гр. Костюк в основному пише про діячів нашої літератури, проте оскільки література є відбитком соціяльно-політичних та культурних процесів народу, в його спогадах у великій мірі віддзеркалюється також життя України першої половини нашого століття — століття спочатку тріюмфу а потім великої трагедії нашого народу.

Звичайно, у газетній статті було б неможливим бодай коротко перерахувати все, що пише автор у своїй монументальній праці. Тому, обмежимося лише подачею деяких характерних але, можливо, маловідомих для багатьох наших читачів фактів.

Описуючи своє рідне село Боришківці (сім кілометрів від Кам'янця-Подільського) в період, коли в наслідок революції розпалася царсько-російська імперія і на її місці почали відроджуватися національно-незалежні держави, Гр. Костюк пише: „Віра в Центральну Раду, що обіцяла землю, падала. Наступала смута... В наше село в'їхала велика військова частина, що поверталася з фронту. В кожній хаті був солдат. Головна частина з командним складом зайняла панський маєток... Ранком, коли зібралися виїздити, почали великий погром будинку. Викидали на двір дорогі крісла, канапи, столи і навіть дзеркала. Заохочували селян все це брати. Солдати називали себе большевиками. Казали, що влада на чолі з Леніном дозволяє так робити. Це була гнітюча й потрясаючи подія. Цим особливо був вражений мій батько. Він вважав за злочин руйнувати такий будинок бо він пригодився б нам для кориснішої справи"... (Ст. 32).

Як бачимо, вже від самого початку своєї безславної появи в світі московські большевики показали себе неперевершеними майстрами, якщо йдеться про знищення і руйнування того, що було зроблено перед ними. Кращим прикладом цього може бути Україна, яка на протязі 70-літнього комуно-большевицького розпаношення над нею тепер опинилася на грані тотального економічного та культурно-мовного занепаду.

Але, бульмо об'єктивними, були також роки, коли, навпаки, історія занотувала також значний розквіт економіки і культури народів СССР — в тому числі і України. Як всім відомо, це були роки НЕПУ — „Нової Економічної Політики", коли з тактичних міркувань Ленін і його партія пішли на значні уступки народам у багатьох ділянках господарського та культурного життя. І якщо той розквіт чи, як тепер часто його називають, „розстріляне відродження", відбувалося навіть в умовах, коли Україна не мала державної незалежности, та наслідки такого відродження напевно були б ще більшими, якби українці втішалися своєю національно-державною самостійністю. На жаль, історія, ще, здається, не дала своєї остаточної відповіді на питання — що спонукало наступників Леніна, а передовсім Сталіна і його кліку, не тільки знищити все, що здобули народи совєтської імперії в часи НЕП-у, але в економічному розумінні зробити ситуацію навіть набагато гіршою, ніж вона була в часи царського режиму? Бо де і коли за царських часів на Україну треба було довозити хліба аби не допустити голоду? За теперішніх горбачовських часів, як бачимо, режим хоч-не-хоч вимушений кожного року імпортувати мільйони тонн збіжжя. Невже сталінські тирани були аж настільки тупоголовими, що не усвідомлювали, що людство ніколи не забуде і не простить їм страшних злочинів над поневоленими народами?

І ось, настали зловісні роки примусової колективізації і роки тотального походу Москви проти культурного ренесансу в Україні. Ні з того, ні з сього, всупереч попереднім ухвалам, не російський, але український націоналізм проголошується головною небезпекою в Україні. Наводячи численні приклади імен українських письменників та інших діячів української культури, Григорій Костюк у своїй праці „Зустрічі і прощання" детально подає перебіг того нечуваного в історії погрому національної культури, якого зазнав наш народ в тридцятих роках. Цінність його праці полягає в тому, що Костюк як можна судити з його спогадів, не тільки особисто знав майже всіх українських письменників періоду між двома війнами, але багато з них були також його близькими приятелями. Детальніше про це читачі довідаються з його праці. Тут подамо імена лише деяких відомих і видатних діячів нашої культури, яким в ті прокляті роки розгулу сталінських сатрапів було вкорочене життя.

Саву Божка — автора повісті „Над колискою Запоріжжя", „Чабанський вік", романів „До моря", „В степах України" і т.д. в розпал єжовського розгулу 1937 року схоплюють і вивозять аж до Ухта-Печорських концтаборів. Опинившись 1944 р. на волі (якщо під цим словом можна розуміти „волю" в совєтських умовах), і не знайшовши дружини з дітьми, він у пошуках праці, будучи доценту вичерпаним фізично і психічно, вмирає весною 1947 року.

Павла Филиповича, якого Гр. Костюк називає „ходячою енциклопедією" в ділянці літературознавства, зокрема, якщо йдеться про період від кінця XIX століття і революцією 1917 року кінчаючи, однієї серпневої ночі 1935 року заарештовують і без будь-яких підстав обвинувачуючи в „контрреволюції" та „тероризмі", запроторюють на десять років ув'язнення до північних таборів, де пізньої осені 1937 року просто без суду вбивають. Того ж 1935 року заарештовують також Михайла Драй-Хмару, як члена „націоналістично-терористичної групи Миколи Зерова" — поета і фахівця з слов'янської філології. Після запроторення на Колиму, він десь роки 1938 чи 1939 помер у страшних умовах терору і поневіряння.

Трагічним життя було поета і прозаїка Бориса Тенети (справжнє прізвище Гурій). Заарештований 20-го січня 1935 року, він був відвезений до тюрми аж у Сухумі — столиці „автономної" совєтської республіки. Аби змусити його підписати фальшиві визнання, сталінські кати застосовували всіляко можливі катування. Але Борис Тенета не піддавався. На одному з побачень із своєю дружиною він сказав: „я їм живим для розстрілу не дамся!" І він дотримав свого слова. 6-го лютого того ж року він покінчив життя самогубством через повішення. А було йому тоді лише 32 роки.

Терень Масенко — автор понад 50 книжок, хоч і не покінчив своє життя повішенням, проте мав дуже тяжке родинне життя. Його „дружина" Тетяна, яку він дуже кохав і якій він допоміг закінчити відповідну школу, раптом заявила йому, що вона покидає його, Тереня та Іринку — їхню малолітню донечку, і йде жити з іншим чоловіком — студентом, з яким вона познайомилася під час навчання в робіничому факультері. Залишившись самотнім, Терень хотів бодай побачитися із своїм рідним братом Степаном Масенком, який будучи активним учасником української національно-визвольної боротьби, виеміґрував до Америки.

Закінчення буде.

Концерт молодого бандуриста

Віддалена від більших українських осередків і чисельно мала денверська громада не має можливостей влаштовувати імпрези на більшу скалю, тому звичайно користується місцевими силами. Вийнятком є 38-ий Відділ СУА, який є, так би мовити, рушійною силою в нашій громаді та під проводом кількакратно перевибираної голови Н. Виннич і при активній співпраці жіноцтва СУА і, наскільки дозволяють місцеві обставини чи фінанси, старається оживити буття нашої громади, запрошуючи в ряди-годи „заграничних" виконавців запляновані програми.

Останньою такою розваговою імпрезою був у нас концерт молодого, талановитого бандуриста Юліяна Китастого. Відбувся він у залі Природознавчого музею у Денвері, при великій кількости глядачів.

Привітала гостей голова Відділу Н. Виннич, подякувавши присутнім за їхню участь в концерті. Відтак ведення програмою передала Оксані Мошинській, мисткині-малярці та бандуристці, яка часто збагачує наші національні чи громадські святкування грою на бандурі. Вона представила публіці молодого бандуриста, розповіла коротко про його любов до кобзарського мистецтва, як також походження і зміст виконуваних ним пісень чи мелодій. Ці пояснення, відтак, перед кожною точкою доповняв сам бандурист.

Виступає бандурист Юліян Китастий.

На залі були слухачі не українці і такі пояснення були дуже цікавою лекцією з цієї ділянки історії української культури й ми надіємось, що скористали з неї не лиш наші співмешканці-американці, але й багато з нас, кому дороге серцю наше невмируще кобзарське мистецтво.

І може це вперше у залі Денверського музею залунали ніжні звуки бандури, якими наш молодий кобзар промовляв до спрагнених рідної музики й пісні сердець.

Лунали звуки бандури, перепліталися жалібними невольничими плачами, які з далекого минулого долітали до нас, пригадуючи про безконечний шлях терпінь, яких не щадила нас доля-мачуха протягом цілої нашої історії.

Вдарили струни й понеслася радісна, жартівлива пісня, наче на зміну смуткові й зневірі, пригадуючи нам про живучість нашого народу, про надію на краще його майбутнє. Грали нам струни безсмертні козацькі думи, розказували про наше горде минуле, про долю оборонців рідної землі. Шуміли хвилі Дніпра-Славути й скигліла чайка, що вивела чаєняток при битій дорозі. З-під вправних пальців молодого кобзаря вилітали ніжні звуки бандури, наче шелест комишів у Дніпрових плавнях, наче плюскіт хвиль на Чорному морі, то знову тремтіння людської душі у радощах, терпіннях чи у хвилинах величі й слави.

Бандурист послуговувався аж чотирма бандурами, подібними до тих, що на них грали в минулому наші незрячі кобзарі. Кожна з цих бандур була іншої величини, мала дещо відмінний вигляд, різну кількість струн і різні звуки.

На кінець люди домагалися ще пісні „Взяв би я бандуру", яку з участю всієї публіки виконав наш гість.

Денверці щиро дякували бандуристові за прекрасне виконання, творче розкривання змісту кожного виконаного ним музичного твору, за любов до рідної пісні й старинного нашого народного інструменту, а тим самим за любов до нашого минулого й сучасного. Всі ми гордимося молодим нашим бандуристом!

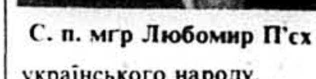
СУА Денверу складаємо щиру подяку за чудовий вечір, чого нам так бракує далеко від рідної землі.

Присутня

На свіжу могилу бл. п. мґра Л. П'єха

Українська громада Ірвінгтону, Н. Дж., ділиться сумною вісткою, що 10-го березня ц.р. на 58 році життя помер у шпиталі Монклер, Н. Дж., бл. п. Любомир П'єх, наш незабутній приятель, колишній голова 5-го Відділу Організації Оборони Лемківщини в Ірвінгтоні, член управи Українського Конгресового Комітету та інших організацій в окрузі Нюарку, Н. Дж.

Бл. п. Любомир був дуже скромною людиною, відданою цілковито суспільній справі для Організації Оборони Лемківщини. Був одним з тих рідкісних синів Лемківської землі, для якого єдиною найсвятішою ціллю було прославлення найкращих національних рис українського народу.

С. п. мгр Любомир П'єх

Бл. п. мгр Любомир П'єх народився в 1930 році в селі Лосє коло Криниці на Лемківщині в селянській родині. 1947 році був примусово виселений з родиною на західні землі Польщі. У Вроцлаві вступив до механічного технікуму, який закінчив і отримав диплом.

У 1970-1973 рр. студіював в університеті в Ополю, завершив науку дипломом маґістра з технічних наук.

У 1957 році одружився з панною Лесею, засудженою польською владою на 10 літ за участь у збройних силах Української Повстанчої Армії (УПА), за любов народу і батьківської землі.

Молоде подружжя замешкувало у Вроцлаві в Польщі, де Любомир брав активну участь в українському суспільному товаристві, поринув з небувалою енергією у вир громадської праці серед українського середовища.

У 1979 році, залишивши Польщу, в західній країні одержав політичний азиль і по кількох місяцях приїхав на вільну землю Вашінгтона. 1981 року замешкав в Ірвінгтоні, а їх приватне помешкання стало для всіх тих, які потребували помочі, особливо для новоприбулих українців з Польщі.

Бл. п. Любомир був людиною великого серця, енергії, щирим патріотом, який любив свою батьківщину, був людиною веселої і лагідної вдачі, легко здобував собі дружбу всіх, з ким зустрічався, але тяжка недуга перервала його життя. Болів над роз'єднаною громадою, а ціль була побачити єдність громади, як одну українську родину.

Відійшов від нас добрий член української громади, примірний муж, залишаючи у великому горю дружину і громаду.

13-го березня 1989 року в похоронному заведенні Литвин-Литвин в Юніоні зібралося багато людей, щоб віддати останню пошану покійному.

Панахиду відслужили отці Богдан Луків з Української Католицької Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку та о. митрат Сергій Непрель з Української Православної Церкви св. Тройці в Ірвінгтоні. Отець Сергій Непрель, проповідуючи на Панахиді, підкреслив прикладне християнське життя та любов до батьківщини бл. п. мгра Любомира. Хор при церкві св. Тройці ім. Бортнянського під орудою інж. Дмитра Олійника співав на Панахиді. Від УККА голова місцевого Відділу Михайло Дзіман попрощав покійного. Від 5-го Відділу Організації Оборони Лемківщини в Ірвінгтоні попрощав від управи, дружини і родини та громади Ірвінгтону покійного Любомира — Володимир Кікта. Прощальне слово виголосив від вроцлавян Юрій Мелехівський. Почесну стійку при домовині з прапорами тримали колишні вояки Української Повстанчої Армії та Української Дивізії УНА.

У вівторок, 14-го березня, тіло покійного Любомира перевезено до церкви Непорочного Зачаття в Гілсайді, Н. Дж. Отець Юрій Малик відслужив заупокійну Святу Літургію та виголосив прощальне слово над домовиною.

Похоронений на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку в алеї заслужених упістів. Прощальне слово над свіжою могилою виголосила голова крайової Управи Оборони Лемківщини мгр Марійка Дупляк при великій участи людей, попрощала в далеку дорогу від дружини незабутнього мужа, брата, приятеля, співробітника на відтинку Організації Оборони Лемківщини, а учасники похорону над могилою попрощали в далеку путь піснею „Видиш, брате мій". Домовину покійного несли друзі з Організації Оборони Лемківщини.

В Українському Народному Домі в Ірвінгтоні відбулася жалібна тризна.

Володимир Кікта

Виклади історії й географії в УВУ

Цьогорічні виклади й семінарі історично-географічної групи філософічного факультету УВУ, що відбуватимуться протягом липня і серпня ц.р., охоплюють окремі ділянки історії й географії України і суміжних країн Східньої Европи. Викладатимуть такі професори та викладачі (поазбучно):

о. Б. Т. Біланюк — Апостольське походження Української Церкви (концепт апостольського початку; біблійні, археологічні, патристичні та гагіографічні докази апостольського походження Української Церкви; етапи християнізації до удержавлення Христової віри; східньоевропейські єпископи на сімох Вселенських Соборах).

О. Вінтоняк — Українсько-московські договори (Хмельницького 1654 р.; Гетьманщина після смерти Хмельницького; гетьманів Лівобережної України).

П. Ґой — Історія Східньої Европи (вибрані проблеми). Семінар.

І. Жеґуц — Княжа доба (початок державности; Волинсько-дулібський державний центр; термін „Русь"; перші князі; імперія Київська Русь; Володимир, Ярослав Мудрий. Татарська навала. Галицько-Волинський центр).

А. Жиковський — Історія України 1900-1920 рр. (розвиток українського політичного життя і його диференціяція (РУП, УСДП, УПСР, ТУП) до 1914 р.; Україна під час Першої світової війни під двома окупаціями; державне відродження України (Центральна Рада, Гетьманат, Директорія); економічне і церковне життя; критика даних періодів). Джерелознавство й історіографія (укр. історіографія в УРСР між двома війнами, під час і після Другої світової війни; Інститут Історії АН УССР; аналіза періодичних історичних видань). Географія України (антропогеографія; економічна географія).

Я. Йосипишин — Праісторія України (палеоліт; неоліт/енеоліт; Трипільська культура; бронзова і залізна доба, кімерійці і скити).

В. Косик — Історія України 1921-1960 (ситуація після упадку УНР; створення Совєтського Союзу; НЕП, українізація, розкуркулення, наступ на інтеліґенцію, голод-геноцид, репресії. Створення ОУН; постання УПА). Історія Української Церкви (християнство до хрищення; хрищення і створення митрополії. Берестейська Унія. Ідея патріярхату. Церква в діяспорі).

Т. Мацьків — Українське питання під час Великої Північної Війни 1700-1721 (змагання Швеції і Росії за гегемонію; Укр. Військова Республіка — Гетьманщина; Іван Мазепа і Зах. Европа; катастрофа під Полтавою).

Б. Феденко — Історія України 19 ст. (Кирило-Методіївське Братство; знесення кріпацтва; циркуляр Валуєва й Емський указ. М. Драгоманов; М. Міхновський, створення РУП. Руська Трійця. Перші політичні партії).

Зацікавлені студенти можуть надсилати зголошення на таку адресу: Ukrainische Freie Universitat, Pienzenauerstr. 15, D-8000 Munchen 80 Тел. 089/ 98-69-28.

Г.В.

Звернення

(Закінчення зі стор. 1)

Це ті реальні обставини серед яких опинився український народ в Україні. За нами сімдесят змарнованих і зганьблених років, в яких зусилля кращих людей знівечено й поґвалтовано. Нашу мову зведено нанівець. А це ж найперша, найголовніша індивідуальна ознака українського народу. У ній відбито його психічний склад, звичаї, побут, нахили — його характер. І то не одного покоління, а усіх попередніх поколінь від найдавніших часів. Усі вони залишили в мові свої глибокі сліди. Таким чином, мова — це історія народу. Рівночасно з тим, мова — це пам'ять народу. Ми ж не можемо бути байдужі до того, як майбутні покоління дивитимуться на нашу епоху, на наші зусилля й труди.

Мусимо пам'ятати, що тільки німий мовчить, а народ усе, що робить — оформлює словом. Мова, отже, засіб вияву бурхливого змісту народного життя. Ось чому дбайливо й уважно треба ставитися до своєї мови. За неї треба боротися, щоб мова зоріла, щоб була панівною, щоб своєю красою стала притягальною силою для нас в розсіянні, а тим більше для наших братів і сестер на Батьківщині.

Отже, в 1989 році, що є роком української мови, об'єднаним зусиллям станьмо в її обороні, не повторюймо наших помилок з минулого, а керуючись вищими законами: плекаймо й вживаймо на всіх рівнях нашу рідну мову, що є засобом сердечної згоди, яка дає підставу для взаємного милування й захоплення.

Мова наша — довговічна. Її треба любити, поважати й боронити, бо тільки тоді вона стане в нашій історії показником національного зрушення й виявом глибокого почуття.

Ресорт Культури й Науки
Уряду Української
Народної Республіки

5-го травня, 1989 року.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

Загальний звіт з діяльности Головної управи ОУуВБ подав секретар Павло Мельничук. У звіті була відображена діяльність ОУуВБ у минулому році в ділянках зовнішньо-політичній, суспільної опіки, харитативній культурно-освітній та господарській. Фінансовий звіт подав Зборам скарбник Е.Струк, вказуючи на здоровий фінансовий стан централі в Лондоні.

Звіт Товариства Українських Жінок ім. Олени Теліги зложила голова Віра Смерека, а звіт за культурно-освітню працю подав В. Томків. Звітування закінчив А. Ясельський.

Після дискусії та уділення абсолюторії уступаючим керівним органам Загальні збори, на пропозицію Номінаційної комісії, вибрали нові керівні органи: Президія: А.Ясельський — голова, Петро Якимюк і Андрій Костюк — заступники голови, П. Мельничук — секретар, Едвард Струк — скарбник, члени Ради: В. Смерека, В. Томків, С.Маренко, Р. Морозюк, Т.Кузьо, С.Храпливий, М.Коваль, С.Сенів і Ф. Куцай.

Загальні збори закінчено відспіванням національного славня.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

ОКСАНИ ФАРМІҐА БОГДАНОВИЧ

запрошуємо Родину та Знайомих на

СЛУЖБИ БОЖІ

які відправляться

в середу, 17-го травня 1989 року
в церкві св. Юра в Ню Йорку, о год. 7-ій рано;
в церкві св. Духа у Бруклині, о год. 8-ій рано;
в церкві Пресвятої Трійці в Керґонксоні, о год. 9-ій рано
та в Торонто, Канада.

Опечалений МУЖ з РОДИНОЮ

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА
ділиться сумною вісткою з Побратимами, колишніми Вояками-Українцями та всім Українським Громадянством, що дня 7-го травня 1989 р. відійшов у Вічність

сл. п. о. митрат

д-р Ізидор Нагаєвський

капелян 1-ої Української Дивізії УНА, історик, письменник, автор книжки „Спомини Полевого Духовника" та відомий громадський діяч.

ПОХОРОН відбувся дня 11-го травня 1989 р. в Пармі, Огайо на цвинтарі свв. Петра й Павла.

Вельмишановній Дружині сл. п. о. Митрата та родині складаємо наші глибокі співчуття.

Головна та Крайова Управи
Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА
Управа Станиці Братства в Клівленді
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

На Фльориді відзначили третю річницю чорнобильської трагедії

Парастас відправляють отці (зліва): М. Берко, Т. Форостій і М. Борисенко.

Увечорі 26-го квітня українська громада в Норт Порті зібралася з своїми священиками обох віровизнань біля пам'ятника св. Володимирові, щоб відзначити трагедію та помолитися за погиблих в часі вибуху в Чорнобилі і численних жертв пораження радіяцією. При горіючих свічках в руках присутніх священики відправили парастас, співав об'єднаний хор під управою Павла Грабовича.

Патріотичну проповідь виголосив отець митрат Теодор Форостій. Він вказав на численні злочини, які Москва заподіяла українському народові впродовж історії. Не випадково атомові реактори і виробництво нуклеарної зброї Москва розбудовує саме на українських землях. Ми обвинувачуємо Москву за заподіяні кривди нашому народові, за всі злочини супроти України і всього людства.

Американська преса на Фльориді подала вичерпні інформації з численними знімками про чорнобильську трагедію та перебіг маніфестації.

П. Т.

Весняний концерт Б. Шарка

В суботу, 8-го квітня, в Домі зустрічей у Мюнхені відбувся весняний концерт відомого нашій спільноті з багатьох концертних виступів у Німеччині баритона Богдана Шарка. Був це радше естрадний виступ нашого співака з досить доброю програмою, подуманою для чужинецької публіки, що включала відомі німецькі й італійські арії, а також ряд наших пісень в доброму виконанні і музичному супроводі.

Дім зустрічей є відомим поєднуючим міжнародним осередком у Мюнхені, в якому беруть участь представники емігрантських скупчень, у тому числі і українці, при чому кожна з цих спільнот дає періодично свій виступ або свою мистецьку виставку, якими представляє своїх кращих виконавців або мистців і тим знайомить про своє еміграційне мистецьке життя.

Нашого співака представив міжнародній публіці, в тому числі і чисельним баварцям, директор Дому зустрічей мгр Я. Лепінс, латвієць, що при цьому також накреслив його довголітню мистецьку діяльність як бандуриста і співака, хоч цим разом він виступав без бандури, з окремою програмою, що тільки включала сольові точки. Акомпанювала відома нашій громаді з багатьох попередніх виступів з нашими співаками мисс Патриція К'ю, англійка, що проживає в Мюнхені, яка музично „зукраїнізувалася" до тої міри, що дає незвичайно гармонійно поєднуючий супровід, з тонкощами вичуття наших мелодій і тим значно улегшує музичне вичуття виконавцям.

Програма концерту була радше тримовна, поділена на дві частини, з яких остання була українською. Започаткував її наш соліст доброю артикуляцією, німецькою мовою, піснею „Дівчино" (Г. Ендерса), а потім у такому ж виконанні слідували окремі арії відомих німецьких композиторів Ф. Генделя, К. Кромера, А. Ноендорфа, Ф. Шуберта, і закінчив відомою мелодією з оперети „Царевич" Ф. Легара. Подібно, з вичуттям мелодії, виконав також три відомі італійські мелодії „Дорогий мені" (Т. Джіордані), „Вернись в Сорренто" і „Не забувай мене" (Е. де Куртіса). Закінчив першу частину концерту відомою еспанською фантазією „Гренада" (А. Ляра), при гучних оплесках присутніх, — що можна вважати, що ця частина концерту була успішна.

Другу частину концерту мгр Богдан Шарко присвятив виключно творчості українських композиторів, також у доброму мелодійному чергуванні. Започаткував вдало піснею „Безмежнеє поле" (М. Лисенка), що в якійсь мірі відтворило нашу степову дійсність, а потім виконав дві ліричні пісні — „Як почуєш уночі" і „Із сліз моїх, любко, зродилось" (Д. Січинського), що відтворюють непоборну тугу за втраченим коханням. З особливим вичуттям пролунала далі й пісня „Ой ти, дівчино, з горіха зерня" (муз. А. Кос-Анатольського на слова І. Франка), а потім стрілецькі пісні — відома „Синя чічка" (М. Гайворонського), „За твої, дівчино" і „Пиймо, друзі" (Р. Купчинського), що нагадало багатьом нашу історичну дійсність.

В дальший частині програми наш співак виконав два романси — „Дивлюсь я на небо" (В. Заремби) та угорський романс „Акації", а на закінчення — патріотичну композицію „Гей, тополі мої" (О. Бобикевича, на слова В. Сосюри).

Тривалі оплески публіки вимагали додаткових точок програми і, вдовольняючи бажання присутніх, маестро Шарко виконав з гумором ще жартівливу пісню „Ченчик" (обр. А. Гнатишина), а на кінець — відому неаполітанську пісню „Ти моє сонце" (Е. де Куртіса).

Концерт нашого співака був вдалим і цікавим для присутніх, які щедро йому аплодували. При цьому не менша заслуга й піяністки Патриції К'ю, яка з незвичайним мелодійним музичним вичуттям йому акомпаньювала на роялі.

По концерті відбулася товариська зустріч, під час якої провадилися дальші дружні розмови учасників різних національностей, любителів вокальної музики.

Б. К.

До 85-річчя видатної української малярки

О. Дядинюк: „Плач Ярославни".

Живе серед нас Ольга Дядинюк, малярка, з роду Козакевич, народжена в Західній Україні. Вона — дружина відомого мистця-монументаліста Василя Дядинюка, що помер у Відні 1945 року.

Середню освіту (ліцей) закінчила в Люцерні (Швайцарія) в 1912-20 роках. Здала іспит за гімназію 1924 року в Самборі, де її батько був повітовим суддею. Опісля вступила до школи мистця Олекси Новаківського у Львові, де навчалася два роки. У 1927 році вступила на студії прикладного мистецтва до так званої рисункової групи при відділі архітектури Львівської Політехніки, які закінчила в 1932 році.

Вийшла заміж за Василя Дядинюка, поручника армії УНР, що, здобувши мистецьку освіту в Парижі, Римі і в Петра Холодного (старшого), був фахівцем у різних малярських жанрах.

Ательє Дядинюків користувалось до Другої світової війни великим успіхом серед культурної еліти Львова.

Ольга, зацікавившись старим українським іконописом і придбавши знання тем перової техніки від свого мужа, спрямовує свій мистецький розвиток в тому ж напрямі. Ще на рідних землях виконала ряд творів з релігійною тематикою, серед яких „Благовіщення" для Митрополита Андрея (розбомблено в каплиці св. Духа у Львові).

Вже будучи вдовою, 1949 року емігрувала разом із сином Андрієм до ЗСА, де працювала в архітектурній фірмі як рисівник і декоратор аж до своєї емеритури.

До творів іконографічного стилю, створених уже на еміграції, належать картини: „Шестикрилець", „Плач Ярославни", „Св. Юрій", „Діва і Семиголов", „Св. Ольга", „Княжі лови". Коли „Шестикрилець" більше іконописний, то „Княжі лови" наближені до західноєвропейської мініятюри, а „Княгиня Ольга" та „Царівна і Змій" цікаві твордою сполукою історичних мініятюр з народними примітивами.

Картини Ольги Дядинюк виставлялися в 1935 році на Ретроспективній виставці українських мистців та на інших виставках Львова; на виставках УСОМ в Німеччині; в Гарміш Партен-Кірхен; у Торонто; на виставках жіночої творчости СУА у Філядельфії, Баффало і багатьох виставках організації ОМУА, членом якої малярка є досі. Відбулися також три її індивідуальні виставки: дві в Ню Йорку в роках 1978 і 1984 і одна в Гантері.

Ось як писав Михайло Островерха про виставку її творів в Ню Йорку 1978 року: „Своєю творчою думкою поринає О. Дядинюк у Трипілля, у добу нашої великої Руси й у Грецію, у світ історії й мітології; заторкує й біблійні теми; є цикл із модерної доби — з „Лісової пісні" Лесі Українки. Врешті й красвиди з гір Гантеру. О. Дядинюк, обравши нову форму вислову — примітивізуючи імпресіонізм і сперши його на сильній основі (візантика) — дає свій новий напрям в українськім мистецтві. Та вершком її майстерности, її полету в естетику, у віртуозність ліній і тону та композиції є п'ять її творів, виконаних темперою".

Любомир Кузьма писав у 1983 році, що в картинах „Заговір", „Благовіщення" і „Свята Трійця" малярці вдалося осягнути вишуканий і згармонізований колорит у мистецькій композиції.

Характеризуючи праці Ольги Дядинюк на мітологічні теми, Богдан певний писав у 1983 році: „Ці композиції стали зенітом її творчости".

Теперішній курс її творчости спрямований на більш абстрактне трактування об'єкту. Старокняжа, релігійна і клясична тематика домінують у її творчості.

Бажаємо ж нашій мисткині „Многая літа!"

Раїса Руденко

Ентузіясти...

(Закінчення зі стор. 2)

питання, як саме можуть співати дуети, коли в обох сопрановий голос, ставлять їм не раз. Це саме їм і цікаво бути іншими, як всі, навіть коли репертуар до таких дуетів не легко знайти Ми мали щастя чути їх у такому дуеті у Філядельфії на вечорі в пошану Лідії Крушельницької, керівника Студії Мистецького Слова.

Плянований на 23-те травня концерт, один, перший, в якому лише вони обидві співають сольові партії та дуети. У програмі, як інформує М. Волянська, мають вони твори чужих композиторів легкого жанру, як Штравс, Легар, Вінклер, Вольф, та українських Ніжанківського, Стецанка, Кос-Анатольського, Лисенка і сучасних композиторів з України — Б.Фільці І. Дичко. Новиною буде виконання музичних творів молодого композитора і друга життя Марійки Волянської д-ра Лева Волянського. Він не лише композитор, але є членом музичного ансамблю „Промінь", що в ньому співають обидві наші солістки-гості, а диригує „Променем" ще один член незвичайно музично обдарованої родини Волянських — Богданна Волянська.

Питаємося про участь у тому ансамблі Волянських і довідуємося, що обидві вони почали свою музичну кар'єру саме у „Промені", як середньошкільниці, де співають вже понад 10 років безперебійно.

Не тільки, однак, як вони нам розказують, — сполучила їх доля у цій цікавій та широко відомій музичній групі. Вони обидві є учеництями тієї самої професорки співу УМІ Лорен Фултон-Корсон і обидві мають того самого учителя музики та стилю музики Івана Колодія. Тут ми всі присутні поважно застановлялися, яке найти добре окреслення на працю, що її виконує І.Колодій, це окреслення — по-англійському називається „ковчінг", що таки не є те саме що‘навчання'.

І. Колодій не лише закінчив окремі студії на Нюйоркському університеті і акомпаньовав молодим артистам у Метрополітальній опері, але він також вчить у Австрії в школі молодих співаків, а в Ню Йорку є постійним акомпаньятором „Променя" і тепер ще — наших солісток.

Ми просимо, щоб обидві вони розповіли нам також дещо про себе. На „перший вогонь" іде М. Волянська, яка розповідає про свої студії та багатогранну працю. Вона, після закінчення музичного факультету в Гантер-каледжі зі ступенем бакалявра, перебула рік у Сорбоні в Парижі, де вивчала французьку мову і спів. Відтак тут продовжувала співати у ансамблі „Промінь", а далі, постійно вивчаючи спів, виступала у концертах американських і українських, включно із участю у операх оперного ансамблю у Бронксі. Зі скромности не згадує, що до своєї співочої кар'єри долучила ще і педагогічну, бо навчає співу й музики в УКШколі св. Івана в Нюарку як також перебрала на себе навчання французької мови. Вона теж є матір'ю двох хлопчиків та дружиною лікаря, як згадано вище.

Дивимось на її тендітну постать і дивуємося, скільки в цій ніжній людині енергії та сили волі, а при тому Божого обдаровання прегарним голосом.

Оксана Харук студіювала музику в музичній школі Джуліярд і в Нюйоркському університеті й далі вивчає спів, хоч знаємо її вже з численних самостійних виступів і як солістки на концертах в хорі „Жайворонки", і — паралельно — в „Промені".

Розуміється, вони з нетерпінням чекають на цей перший самостійний, спільний концерт у дні 23-го ц.м. і на добрий відгук української громади Нюарку та околиць.

На кінець проф. Т.Богданська інформує ще нас, що поруч із концертом слухачі — учасники його зможуть оглянути виставку молодих мистців, у якій покажуть свої твори Марійка Голіната, Гриць Гивель, Мотря Тимків, Оксана Цегельська, Рута Кисілевська, Лія Котис, Яра Літош і Марта Шраменко.

Якщо наша громада справді в практиці виявляє підтримку молодим мистецьким силам — то це може знаменито доказати в дні 23-го травня ц.р. Ремстувати завжди на молодих і питатися „а де молоді?" — це значить іти по лінії найменшого опору.

Композиторка...

(Закінчення зі стор. 2)

дуба, що написав нову оперу про Шевченка, Аню Гаврилець, Віктора Гончаренка та багатьох інших. Твори, які ми чули, були накручені на тасьмах і покищо їх не можна дістати.

Зі своїх творів нам Леся Дичко заграла тільки один, „Чотири пори року", дуже цікавий твір для дитячого хору, який виконав естонський дитячий хор, слова в перекладі на естонську мову. Композиторка згадала, що дитячі хори України не взялися вивчити цю композицію, за те згаданий дитячий хор знаменито виконав її твір, вивчаючи його за дуже короткий час. Л. Дичко казала, що хор цей вживає знамениту методу вивчування нових творів, бо і малі діти свобідно читають ноти. Це те, що ми тут називаємо „сайт рідінг".

В привітній розмові композиторка назвала кілька знаменитих хорів, що виконують і народні твори, і твори композиторів. На приклад — хор „Думка", диригент Євген Савчук. Чоловіча Капеля ім Ревуцького, Богдан Антків, диригент. Хор консерваторії, Павло Муравський, диригент, та камерний хор ім. Лятошинського з диригентом Іконником.

Зустріч, хоч була коротка, за те була дуже цікава. Молода Леся Дичко — енергійна особа, повна ентузіязму, добрий музика — фахівець та знавець сучасної музики України. Зустріч зорганізувала Квітка Зорич-Кондрацька, за що їй щире спасибі.

Які права...

(Закінчення зі стор. 2)

ліки утворюється за рахунок валютних доходів республіканських зовнішньоторговельних організацій і відрахувань від валютної виручки всіх підприємств і організацій, як підвідомчого господарства, так і союзного підпорядкування. Крім того, в зазначений фонд включаються валютна виручка від реалізації в установленому порядку на її території товарів, робіт і послуг зарубіжним організаціям, фірмам та іноземним громадянам, а також валютна виручка від реалізації за валюту продукції з ресурсів, якими безпосередньо розпоряджає республіка.

Нормативи відрахувань по підвідомчих підприємствах і організаціях встановлюються радами міністрів союзних республік з урахуванням відрахувань у загальносоюзний фонд, а по підприємствах і організаціях союзного підпорядкування, — Радою Міністрів СССР. Валютна виручка від прикордонної і прибережної торгівлі повністю залишається в розпорядженні територіяльних органів".

Врахувавши результати все народного обговорення Загальних принципів перебудови керівництва економікою і соціяльною сферою в республіках, буде вироблено закон про права республік, який передбачатиме відповідальність союзних органів за порушення прав республік, а також відповідальність союзних республік за невиконання ними зобов'язань перед СССР. А що совєтські закони завжди мають дуже хитрі відступи, то важко повірити, що центральне керівництво будь-коли відповідатиме перед республіками, але завжди знайдеться причина й відповідний параграф законів, щоб притягти до відповідальности ту чи іншу республіку. Таку можливість Москва завжди забезпечує і гарантує собі при виробленні законів.

Підготовка до експерименту має здійснитися протягом 1989-90 років.

ДОПОВНЕННЯ

У „Подяці" у зв'язку з похороном бл. п. Любови Татомир не згадано через переочення, що гарний, великий вінок жертвувала родина Пиріг і Ольга Лукасевич. Перепрошую за це переочення. — Я.Татомир.

ВИЩИЙ ВІДСОТОК

У статті „Економічне сповільнення" („Свобода", ч. 85 з 9-го травня ц.р., перша колонка, 26-ий рядок) треба читати: „дискантова стопа до 7 відс". — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ТРАВНЯ 1989 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Є важні справи, просимо взяти участь. На День Батька 18-го червня плянується автобусова прогулька на Союзівку, просимо голоситися до Управи Відділу. — В. Марущак, рек. секр.

СУБОТА, 20-го ТРАВНЯ 1989 р.

Лорейн, Огайо. Річні загальні збори 233-го Відд., о год. 6-ій веч. в залі УНДому. Якщо на означений час не прибуде вимагана статутом кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше при будь-якій кількості присутніх. Проситься членів прибути разом з родинами. Рівнож проситься як гостей Вп. Членів 50-го Відд. УНС. Після зборів відбудеться гутірка з перекускою. — С. Гончарик, гол.; Т. Сілецька, секр.